

Peaminister Kristen Michal
Valitsuse liikmed
Riigikogu

05.12.2024

**Ametiühingute ühispöördumine:
menetluses olev töölepingu seaduseelnõu halvendab töötajate olukorda**

Ühispöördumisele alla kirjutanud ametiühingud juhivad peaministri, Valitsuse ja Riigikogu liikmete tähelepanu asjaolule, et menetluses oleva töölepingu seaduse eelnõu arvestab eelkõige tööandjate huvidega.

Tasakaalustatud mahus töötajate õiguste kaitse tagamiseks teevad töötajate esindusorganisatsioonid valitsusele ettepaneku peatada töölepingu seaduse muutmise seaduse eelnõu menetlus ning alustada sotsiaalpartneritega läbirääkimisi kompromissile jõudmiseks.

Ametiühingute arvates on töölepingu seaduse täiendused ja muudatused, millega plaanitakse võtta laialdaselt kasutusele nõndanimetatud muutuvtunnilepingud ja piirata igapäevase puhkeaja kestvust, eelnõus esitatud kujul vastuvõetamatud. Nimelt peavad seadusemuudatused toetama õiglast töökeskkonda, arvestama Eesti tööjõuturu eripäradega ning kindlustama töötaja kui tööturu nõrgema osapoole igakülgse kaitsega. Kõnesoleva töölepingu seaduse eelnõus on aga tegemist töötaja positsiooni olulise nõrgestamisega tööturul.

Eelnõus välja toodud paindliku töötamise osa sihtgrupiks on haavatavaim osa töötajatest, seega peab seadusesse kirjutatu olema selge ja arusaadav. Töötaja peab ühemõtteliselt mõistma lisatundidega töötamise vabatahtlikkust ning võimalust keelduda paindlikust tööajast ka juhul kui tööandja survestab teda igapäevaselt sel viisil töötama.

Eelnõus kirjeldatud paindliku tööaja kokkulepped ei taga seega töötajatele piisavat kaitset. Näiteks võimalus maksta kuni 7-aastast last kasvatavale töötajale töölepingu alusel töötasu alammäära ka lisatundide tegemisel võib viia väikelapsega vanema ebavõrdse kohtlemiseni ja süvendada seeläbi põhjendamatu palgaerinevust ühes ettevõttes sama tööd tegevate töötajate vahel.

Paindliku tööaja käsitus menetletavas töölepingu seaduse eelnõus ei taga seega töötajate majanduslikku kindlustatust ning töötajate vabatahtlikkus paindliku töökorraldusega nõustumisel on vaid näiline.

Osalise tööajaga töötava inimese kokkulepitud töötunnid peavad moodustama tööajast suurema osa kui lisatunnid.

Eelnõus olev puhkeaja lühendamise ei arvesta graafikuga töötajate vajadusega välja puhata ning halvendab seeläbi töötajate heaolu, mis võib põhjustada tööõnnetusi ja kutsehaigestumisi. Lisaks kohtleb selline lähenemine kontoritööd tegevaid ja graafikuga töötajaid ebavõrdselt.

Ametiühingute ettepanek on anda sotsiaalpartneritele seadusega õigus leppida tööalased erisused kokku sektori- või ettevõttepõhistes kollektiivlepingutes kus erisustest tulenevat kahju on võimalik kompenseerida muude tagatistega.

Euroopa Liidu piisava miinimumpalga direktiiviga on Eestile seatud eesmärk tõsta töötajate kollektiivlääbirääkimistega hõlmatus 80 protsendini, kuid töölepingu seaduse muutmise seaduse eelnõu praegune versioon ei motiveeri tööandjaid sõlmima kollektiivlepinguid senisest suuremas mahus. Jääb küsitavaks, kuidas planeeritakse direktiiviga Eestile pandud kohustusi täita. Seetõttu soovime seadusandjal kaaluda teisi regulatsioone, mis julgustavad tööandjaid otsima tasakaalu enda ja töötajate vajaduste vahel, rääkides erisused eelnevalt omavahel läbi ning kinnitades kokkulepped kollektiivlepingutega.

Täna on tööandjate ja töötajate esindusorganisatsioonid töölepingu seaduse muutmise seaduse eelnõu osas ristuvatel arvamustel, mistõttu teevad ühispöördumisele alla kirjutanud ametiühingud ettepaneku seaduse eelnõu menetlemine peatada ning alustada sotsiaalpartneritega läbirääkimisi kompromisside leidmiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Vask
Eesti Ametiühingute Keskliit

Neeme Tõnisson
Eesti Arstide Liit

Reemo Voltri
Eesti Haridustöötajate Liit

Jüri Lember
Eesti Meremeeste Sõltumatu Ametiühing

Gert Raudsep
Eesti Teatriliit

Anneli Kannus
Eesti Õdede Liit

Riina Viiding
Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsioon